דיעזעס בלאטט ערשיינט דריימאל וואָכענטליך אונד קאָסטעט זאממט „פֿרייטאג-ביילאגע" נור:
גאנץ-יעהריג 8 גולדען, האלב-יעהריג 4 גולדען, פֿיערטעל-יעהריג 2 גולדען.

Neue Jüdische Pester Zeitung.

נייע יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פֿרענומעריערען.
דער פרענומעראציאָנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס ערסטען בלאטטעס.

די רעדאַקציאָן בעפֿינדעט זיך אין דער בוכהאנדלונג דעס מאָריץ בוריאן, בודא-פעסט (מאראקקאנערהויז), וואָהין מאן אויך די פרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

דיעזעס בלאטט ערשיינט: דריימאל וואָכענטליך מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פרייטאג אונד קאָסטעט
פֿיר עסטערדייכ-אונגארן
גאנציעהריג . . . 8 גולדען ע. וו.
האלביעהריג . . . 4 גולדען ע. וו.
פֿיערטעליעהריג . . 2 גולדען ע. וו.

פֿיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פֿיערטעליעה' 2 גולד. 50 קר. ע. וו.

Nr. 36, צווייטער יאהרגאנג — פעסט, מיטטוואָך, ט' ניסן ה' תרמ"ה. — Budapest, den 25. März 1885.

אויס דעם אָבערהויזע.

— די דעבאטטע איבער די רעפֿאָרם-פֿאָרלאגע. —

די פֿערהאנדלונגען דעם אָבערהויזעס ביעטען אין דער רעגעל פֿיר דאס גראָסע פובליקום איין נור זעהר געריגגעם אינטערעססע. דא די „האָהען העררען" עבען קיינע פֿריינדע איינער לעבהאפֿטען אונד איינגעהענדען דעבאטטע זינד, לאססען זיא ליעבער, וויא מאן צו זאגען פֿפלעגט, „אללע פֿינף גראדע זיין", בעפֿאָר זיא זיך ערנסטליך אויפֿרעגען זאָללטען! — נור אנלאַססליך דער פֿערהאנדלונג דער בעקאנגטען „מיש-עהע-פֿאָרלאגע" צייגטע זיך אונטער אונזערען מאגנאטען אונד האָהען קירכען-ווירדענטרעגערן איין קריעגערישער גייסט, דער אללע וועלט אין גערעכטעם שטוינען פֿערזעטצטע! דא וואַרען זיא אללע וואָהל געוואפֿפֿנעט ערשיענען, אום אין פֿעסט געשלאָססענען רייהען צו קאַמפֿפֿען אונד די „מיש-עהע" צו פֿאללע צו בריגגען! זיא גלויבטען דאמאלס וואָהל, דען פֿאָן איהגען פֿעראכטעטען יודען היעמיט גלייכזאם איינען עמפֿפֿינדליכען „פֿוס-טריטט", איינען אַרגערליכען „נאזענ-שטיעבער", צו פֿערזעטצען, וועסהאלב זיא אללע, אללע ערשיענען וואַרען, אום אן דעם קאמפֿפֿע געגען דאס מיש-עהע-געזעטץ פֿערזאָנליך אנטהייל נעהמען צו קאָננען! — אונד דאָך בעפֿאנדען זיך די „האָהען העררען" דאמאלס אין איינעם געוואלטיגען אירטהומע. זיא האבען דען יודען דאדורך, דאס זיא דאס „מיש-עהע-געזעטץ" צו פֿאללע בראכטען, ניכטס באָזעס צוגעפֿיגט, דא קיין איינציגער יודע אים לאנדע דיעזעס מיש-עהע-געזעטץ וויגשטע! געשאדעט האבען די „האָהען העררען" אייגענטליך נור זיך זעלבסט, דא זיא ביי דיעזער געלעגענהייט איהרע אנטי-סעמיטישע געזיננונג, די זיא דאָך זאָ גערנע פֿערהיימליכטען, אום ניכט אלס געזיננונגס-גענאָססען איינעם אישטוצי אָדער וועראָוואי צו ערשיינען, פֿאָר אללער וועלט פֿעררייטהען!

אונד נון גינג עס ניעדערגגס אין אונזערעם אָבערהויזע לעבהאַפֿט צו. דער קאמפֿף וואר וויעדער איינמאל איין הייסער, דא עס זיך דיעסמאל אום איינע „רעפֿאָרם" האנדעלטע, אין פֿאָלגע דערען איין גראָסער טהייל דער אָבערהויז-מיטגליעדער אין דער צוקונפֿט זיטץ אונד שטיממע איינביססען זאָלל! אונד דיעס איזט נאָך ניכט אללעס. עס האנדעלטע זיך יא אויך נאָך אום איינען צווייטען פונקט; עס מוסטע נעמליך דער „פֿערטרעטער דער יידישען קאָנפֿעססיאָן", דען דער מיניסטער-פראַזידענט אינס אָבערהויז איינפֿיהרען וואָללטע, רעכטצייטיג הינויסגעוואָרפֿען ווערדען, נאָך בעפֿאָר דערזעלבע היניינגעלאנגט איזט! אונד דא איזט עס דאָך קיין וואונדער, ווענן די „האָהען העררען" אין פֿאָללער ריסטונג אונד ביז אן די צאַהנע געוואפֿפֿנעט ערשיינען, אום איהרען „העלדענמוטה" אן דעם איינען יודען צו ערפראָבען, וועלכער די יידישע קאָנפֿעססיאָן אים אָבערהויזע פֿערטרעטען זאָלל!

ווענן טראָטצדעם מאָנטאג, אלס אם ערסטען פֿערהאנדלונגס-טאגע דער רעפֿאָרם-פֿאָרלאגע, ניכט מעהר אלס 300 מיטגליעדער ערשיענען זינד, אלזאָ ניכט איינמאל די האַלפֿטע אלל יענער, די ביז צור שטונדע נאָך אימער שטימם-בערעכטיגטע מיטגליעדער דעם אָבערהויזעס זינד, זאָ צייגט דיעס, וויא וועניג אינטערעססע די „האָכגעבאָרענען העררען" אן אירגענד איינער זאכגעמאַססען פֿערהאנדלונג האבען. ערסט ביי דער „אבשטיממונג", דא דירפֿטען זיא אללע פֿאָללצאַהליג זיך איינשטעללען, אום, גלייך איינער אונבעוואוסטען מאשינע, געגען דען „יידישען פֿערטרעטער" צו שטיממען. — דא אונס יעדאָך ביי דער גאנצען אָבערהויז-רעפֿאָרם עבען נור דיעזער איינע פונקט אינטערעססירט, זאָ וואָללען וויר דען גאנג דער דעבאטטע אין פֿאָלגענדעם מאָגליכסט קורץ צור איבערזיכטליכען דארשטעללונג בריגגען:

אלס ערסטער רעדנער נאהם גראף אוירעל דעשעפֿפֿי דאס וואָרט, דער דא זאגטע: „איך קאנן דיעזע פֿאָרלאגע ניכט אננעהמען! זיא מוס אן דאס אבגעאָרדנעטענ-הויז צוריקגעלייטעט ווערדען. דאס אָבערהויז ווירד יא דורך די בעשטיממונג, דאס נור יענע אין צוקונפֿט „זיטץ אונד שטיממע" האבען זאָללען, וועלכע יאַהרליך 3000 גולדען שטאאטס-שטייערן צאהלען, הונדערטע זיינער ביזהעריגען מיטגליעדער איינביססען! אלס טהיילווייזען ערזאטץ מוס דעם אָבערהויזע וועניגסטענס דאס רעכט איינגערייםט ווערדען, דאס עס אימער די וואהל פֿאָן 50 מיטגליעדערן צור אייגענען ערגאַנצונג וואַהלען קאָננע! דיעזע פֿעראַנדערונג אן דער פֿאָרלאגע מוס דאס אבגעאָרדנעטענ-הויז פֿאָרנעהמען, בעפֿאָר וויר אונס איבערהויפט אין איינע וועיטערע פֿערהאנדלונג איינלאססען!"

נון ערהאָב זיך גראף יוליאוס אנדראשי אונד זאגטע אונטער גראָסער שפאננונג דעם הויזעס עטווא פֿאָלגענדעס: „אויך איך וואר אורשפריגגליך געגען דיעזען געזעטצ-ענטוואורף! „איך וואָללטע נעמליך, דאס די נייען אָבערהויז-מיטגליעדער ניכט פֿאָן דער קראָנע ערנאננט, זאָנדערן פֿאָן דען קאָמיטאטען אונד שטאַדטען געוואַהלט ווערדען זאָללען. אלליין די אָפֿפֿענטליכע מיינונג וואר געגען מיינע אנזיכט! דאס אבגעאָרדנעטענ-הויז האט לויט מאיאָריטאַט די „ערנעננונג" אנגענאָממען. די „דרייער-קאָממיססיאָן" דעם אָבערהויזעס האט איהרערזייטס געננג געטהאן. די רעגיערונג וויגשטע יא די ערנעננונג פֿאָן עטווא 160 מיטגליעדערן, וואַהרענד די דרייער-קאָממיססיאָן דיעזעס ערנעננונגס-רעכט אויף בלאָס 50 מיטגליעדער העראבזעטצטע אונד צוואר אין דער וויזע, דאס פֿאָרלייפֿיג נור 30, אונד דאנן וואַהרענד דער נאַכסטען 4 יאהרע אין יעדעם יאהרע יע 5 מיטגליעדער ערנאננט ווערדען זאָללען! איך ערקלאַרע מיך דאהער פֿיר די אננאהמע דער רעפֿאָרם-פֿאָרלאגע, וויא זיא אין דער „דרייער-קאָממיססיאָן" פֿעסטגעשטעללט וואורדע. איך האלטע נאמענטליך יענע פֿערפֿיגונג דער פֿאָרלאגע אלס זעהר וויכטיג, דאס פֿאָן נון אב ניכט בלאָס די קאטהאָלישע קירכע, זאָנדערן אללע קאָנפֿעססיאָנען אים אָבערהויזע פֿערטרעטען זיין זאָללען! וואס יעדאָך די פֿראגע בעטריפֿפֿט, אָב דיעזעס פֿערטרעטונגס-רעכט אויך אויף די איזראעליטען אויסגעדעהנט ווערדען זאָלל, זאָ שטעהע איך וואָהל גרונדזאַטצליך אויף דער באזיס דעם אורשפריגגליכען ענטוואורפֿעס, דאס נעמליך אים אָבערהויזע אויך איין „פֿערטרעטער דער יידישען קאָנפֿעססיאָן" זיטץ אונד שטיממע האבען זאָלל! אלליין איך מוס גלייכצייטיג איינגעשטעהען, דאס יענע בעגרינדונג, וועלכע די „דרייער-קאָממיססיאָן" געגען די צולאססונג איינעס פֿערטרעטערס דער יידישען קאָנפֿעססיאָן פֿאָרגעבראכט, איהרע פֿאָללע ריכטיגקייט (?) האט! עס עקסיסטירט נעמליך הייטע קיין פֿערטרעטער דיעזער קאָנפֿעססיאָן, דער געזעטצ-מאַסיג בערעכטיגט וואַרע, די קאָנפֿעססיאָן אלס זאָלכע צו פֿערטרעטען! אין פֿאָלגע דעססען גלויבע איך, דאס דער ערסטע, דער אויס דער מיטטע דער אונגארישען יודענהייט, „פֿערמאָגע זיינער אייגענען פֿערדיענסטע", אין דיעזעס הויז געלאנגט, זיך אויף איינעם פֿיעל בעססערען אונד זיכערערען באָדען פֿיהלען ווירד, אלס ווענן ער היער אלס „פֿערטרעטער דער קאָנפֿעססיאָן" זיך בעפֿאַנדע, דא איהם אין זאָלכעם רעכט זעלבסט פֿאָן זיינען אייגענען גלויבענס-גענאָססען ניכט אונבעדינגט צוערקאננט ווירד! ווענן מאן דאהער איינען פֿערטרעטער דער יידישען קאָנפֿעססיאָן אלס זאָלכען אויך אבלעהנט, זאָ איזט עס קלאר, דאס דיעם קיינע אנטי-סעמיטישע שפיטצע האט!" . .

יעטצט נאהם מיניסטער-פראַזידענט טיסאָ דאס וואָרט, דער דא אונטער אנדערם זאגטע: „איך בין אויך יעטצט נאָך פֿאָן דער ריכטיגקייט מיינער אורשפריגגליכען פֿאָרלאגע, וויא זיא אים אבגעאָרדנעטענ-הויזע אנגענאָממען וואורדע, פֿאָללקאָממען איבערצייגט. איך לעגע יעדאָך אויף דאס צושטאנדע-קאָממען דער אָבערהויז-רעפֿאָרם זאָלך האָהעס געוויכט, דאס איך אללע פֿעראַנדערונגען, וועלכע די „דרייער-קאָממיססיאָן" אן דערזעלבען פֿאָרנאהם, אקצעפטירטע! נור בעציגליך איינעס פונקטעס האבע איך מיינע אנזיכט אויפֿרעכט ערהאלטען אונד לאססע זיא אויך יעטצט ניכט פֿאללען. דיעזער איינע פונקט בעטריפֿפֿט די פֿערטרעטונג דער יידישען קאָנפֿעססיאָן. די בעגרינדונג, וועלכע די דרייער-קאָממיססיאָן דאגעגען אנפֿיהרט, איזט פֿאָללקאָממען ריכטיג. עס עקסיסטירט הייטע ווירקליך קיין יידישעס קירכענ-הויפט! אלליין דאס איזט מיר געוויס ניכט ענטגאנגען. דעסהאלב האבע איך יא געווינשט, דאס דער פֿערטרעטער דער יידישען קאָנפֿעססיאָן פֿאָן דער קראָנע ערנאננט ווערדע! וואַרע איין איזראעליטישעס קירכענ-הויפט טהאטזאַכליך פֿאָרהאנדען, זאָ קאָננטע איין זאָלכעס איינפֿאך איינבערופֿען ווערדען, וויא עטווא דער קאטהאָלישע בישאָף אָדער קארדינאל! עבען דא די יודען איין קירכענ-הויפט ניכט בעזיטצען, דעסהאלב מאָגע איין פֿערטרעטער דער יידישען קאָנפֿעססיאָן אייגענס פֿאָן דער קראָנע ערנאננט ווערדען!"

עס שפראכען היערויף נאָך איינגע פֿיר, אנדערע וויעדער געגען די פֿאָרלאגע, וואָראן די זיטצונג אום 4 אוהר נאכמיטטאגס געשלאָססען וואורדע, די ערסטע זיטצונג דויערטע אלזאָ פֿאָללע 5 שטונדען, פֿאָן 11 ביז 4 אוהר.

— אננאהמע דער רעפֿאָרם-פֿאָרלאגע. —

געסטערן, אלס אם צווייטען פֿערהאנדלונגס-טאג, בעריהרטע בלאָס גראף פֿויל פֿעשטעטיטש נאָך די פֿראגע דער פֿערטרעטונג דער יידישען קאָנפֿעססיאָן, אינדעם ער ביססיג בעמערקטע, דאס איין אָבער-ראבבינער דעם אָבערהויזע קוים צור ציערדע גערייכען ווירדע! דיעזער זויבערע גראף האטטע בעקאננטליך 3000 גולדען געאָפפֿערט, אום ביי דער לעטצטען וואהל אין נירעדיהאזא, איינען אנטי-סעמיטישען קאנדידאטען דורכצוזעטצען, וואס איהם יעדאָך טראָטצדעם ניכט געלונגען איזט! אום 3 אוהר נאכמיטטאגס ערפֿאָלגטע די אבשטיממונג; 81 שטיממען געגען, 234 פֿיר די פֿאָרלאגע. די אָבערהויז-רעפֿאָרם-פֿאָרלאגע ערשיינט אלזאָ אלס אנגענאָממען מיט איינער אונגעהייערען מאיאָריטאַט פֿאָן 153 שטיממען.

וויר האבען נור צו בעמערקען, דאס די פֿראגע דער פֿערטרעטונג דער יידישען קאָנפֿעססיאָן וואָהל נאָך אין דער שפעציאל-דעבאטטע, די ערסט

ביססיגע בעמערקונג: דיא פֿראָממען בלֿאַטטער דער „איזראעליט" אין מאינץ אונד דער „ישורון" אין האננאָווער, וועלכע דעם נעאָלאָגען-יודענטהומע יעדע בערעכטיגונג אבשפּרעכען, האבען דיא פּאַ-ראָלע אויסגעגעבען: „אָרטהאָדאָקסיע אָדער — טויפֿע!" — נון, בייא איהרעם בראָן פּאָפּפּער האַ-בען זיא בײדעס צוזאממען: „אָרטהאָדאָקסיע אונד טויפֿע!" — זאָ וויט דר' ראהמער, דער געוויס גערנע זיין וואָרט צוריקגענוממען ווירד, זאָבאלד ער ערפֿאָהרט, אויס וועלך עדלעם גרונדע בראָן פּאָפּפּער דיעזעס אָפּפֿער געבראכט!

געשעפֿטסבעריכט.

פּעסטער געטריידע- אונד פּראָדוקטען-געשעפֿט.

דאס געשעפֿט אין קאָרנער-פֿריכטע וואר וואָהרענד דער גאנצען וואָכע ציעמליך לעבהאַפֿט. ווייצען איזט געגען דיא פֿאָרוואָכע נייערדינגס מיט 10 קר' געשטיעגען. בעזאָנ-דערס שווערע סאָרטען זינד גוט געפֿראגט.

וו ייצען. עס ווארדען 100,000 מעטערצענטנער פֿערקויפֿט. דיא פּרייזע זינד אויס דער „פֿרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע" ערזיכטליך.

קאָרן. בייא אנהאלטענד גינסטיגער קויפֿלוסט ווארדען 4000 מעטערצענטנער צום פּרייזע פֿאָן 7 גולד' 30 קר' ביז 7 גולד' 45 קר', האָכפּרימא-סאָרטען ביז צו 7 גול' 70 קר' פֿערקויפֿט.

גערסטע. דיא קויפֿלוסט איזט זעהר גוט, דיא צו-פֿוהרען גערינג. אבגעזעטצט ווארדען צירקא 10000 מעטער-צענטנער. — מאן בעצאהלטע: אונטערגעאָרדנעטע וואארע פֿאָן 6 גולד' 50 קר' ביז 6 גולד' 90 קר', בעססערע פֿאָן 7 גולד' 25 קר' ביז 7 גולד' 50 קר', פֿיינע מאלצ-וואארע פֿאָן 7 גולד' 75 קר' ביז 8 גול' 25 קר'.

האפֿער. עס ווארדען 3500 מעטערצענטנער יע נאך קוואליטעט פֿאָן 6 גולד' 70 קר' ביז 7 גולד' 25 קר', פֿערקויפֿט.

קוקורוץ. בייא לעבהאַפֿטעם בעגעהר אונד אונ-גענינגענדעם אנגעבאָט איזט דער פּרייז מיט 30 ביז 40 קר' געשטיעגען, אונד בעצאהלטע מאן יע נאך טראָקענהייט פֿאָן 6 גולד' 10 קר' ביז 6 גולד' 15 קר'. דער אומזאטץ בעטרוג 10000 מעטערצענטנער.

רעפּס. זעהר געשעפֿטסלאָז. נאָמינעללע פּרייזע: גוטע וואארע 12 גולד' 50 קר', מיטטעל 12 גולד' 25 קר', באנאטער פּרימא 11 גולד' 75 קר', מיט גערוך בעהאַפֿטעט 11 גילד' 50 קר'. אין אללען אנדערען אָל-זאאטען הערשט עבענפֿאללס געשעפֿטס-לאָזיגקייט.

רעפּס-קוכען. בייא גוטער קויפֿלוסט ווארדען 500 מעטערצענטנער צו 5 גולד' 50 קר' פֿערקויפֿט.

שפּיריטוס. פּרייזע ריקגאֿנגיג. אן ראפּפֿינאָרע 26 גולד', אן גראָססיסטען 26 גולד' 50 קר', אן קאָנזומענטען 27 גולד'. — פּרעסהעפֿע-שפּיריטוס פֿאָן 29 גולד' 25 קר' ביז 29 גולד' 50 קר'.

קלעעזאאמען. אונגארישער לוצערנער ווארדע מיט 51 ביז 56 גולד' יע נאך קוואליטעט פֿערקויפֿט. — ראָטה-קלעע צו 38 ביז 50 גול'.

פּעטראָלעאום. עכט אמעריקאנישעס 23 גולד' 75 קר' אים גראָסען, אונד 24 גולד' אין איינצעלנען באררללס פּער 100 קילאָגר'.

אונשליטט (חלב). קערנ-אונשליטט ווירד מיט 40 ביז 41 גולד' בעצאהלט.

ווײנשטיין. דיא געזאממט-צופֿוהרען בע-טרוגען 50 ביז 60 מעטערצענטנער, וועלכע יע נאך קוואלי-טאֶט פֿאָן 78 ביז 80 גולד' פֿיר האָכ-פּרימא, אונד 60 ביז 65 גולד' פֿיר גוטע מיטטעל-וואארע פֿערקויפֿט ווארדען.

הילזענ-פֿריכטע. דאס געשעפֿט אין הילזענ-פֿריכטע איזט פֿאָרטוואָהרענד שוואך, דיא פֿערקייפֿע גערינג. מאן בעצאהלט: ערבסען אונגארישע פֿאָן 9 גול' ביז 11 גול', אונגארישע געשאֿלטע צו 15 גולד', אויסלאֿנדישע 25 גולד'. פֿיזאָלען גראָסע ווייסע פֿאָן 8 גולד' 25 קר' ביז 9 גול' 25 קר', בונטע פֿאָן 5 גולד' 50 קר' ביז 6 גולד', ברוינע פֿאָן 7 גולד' 80 קר' ביז 8 גולד', צווערג-באָהנען צו 10 גולד' 25 קר' ביז 10 גולד' 50 קר'. לינזען קליינע פֿאָן 7 גולד' ביז 9 גולד' — קר', בעססערע צו 14 גולד'. מאָהאר-זאמען פֿאָן 6 גולד' 50 קר' ביז 7 גולד' 25 קר'. מאָהן גרויער פֿאָן 24 גולד' ביז 25 גולד', בלויער פֿאָן 26 גולד' ביז 28 גולד', קיממעל געריינערט פֿאָן 30 גולד' ביז 32 גולד', הירזעבריין פֿאָן 11 גולד' ביז 11 גולד' 50 קר' זאממט זאק.

קאָלאָניאל-וואארען. דורך דיא בעפֿאָר-שטעהענדען אָסטער-פֿייערטאגע איזט דאס געשעפֿט לעב-האַפֿט געוואָרדען. אים צוקער-פּרייזע איזט איינע בעססערע שטיממונג איינגעטרעטען. — מאן בעצאהלטע: ראפּפֿי-נאדע פֿאָן 35 גולד' 50 קר' ביז 36 גולד', מעליסע פֿאָן 33 גולד' 50 קר' ביז 34 גולד' 50 קר', וויירפֿעל-צוקער צו 37 גולד', פילעע פֿאָן 32 ביז 33 גולד. — קאַפֿפֿעע: צייל-אָנ-פּערל פֿאָן גולד' 178 ביז 185 גולד', גראָסבאָהניג פֿאָן 175 גולד' ביז 188 גולד', מיטטעל-באָהניג פֿאָן 158 גולד' ביז 166 גולד', קליינבאָהניג פֿאָן 140 גולד' ביז 145 גולד'; ריאָ גרין פֿאָן 114 גולד' ביז 122 גולד', געלב פֿאָן 98 גולד' ביז 108 גולד'. — קאָסיא צו 88 גולד'. — פּפֿעפֿפֿער סינגאפּאָרע צו 121 גולד', באטאוויא צו 116 גולד. — פּימעט צו 60 גולד', זאפֿראן צו 52 גולד'.— אינגבער 82 גולד'.

וויקטואליען. גאֿנזע לעבענד פֿאָן 5 גולד' 50 קר' ביז 6 גול' 30 קר', געשלאכטעטע פֿאָן 5 גול' 40 קר' ביז 6 גולד' 50 קר', ענטען פֿאָן 1 גולד' 20 קר' ביז 2 גולד' 30 קר', היהנער אונד קאפּוינער פֿאָן 1 גול' 20 קר' ביז 2 גול 20 קר'. אינדיאנע פֿאָן 5 גולד' 50 קר' ביז 6 גולד'. אללעס פּער פּאאר. — אייער קאָרב-וואארע 48, קיסטענ-וואארע 50 שטיק פֿיר 1 גולדען.— בוטטער פּרימא פֿאָן 80 גולד' ביז 85 גולד', סעקונדא פֿאָן 70 גולד' ביז 75 גול'. צוויעבעל ראָטהע פֿאָן 4 גולד' 50 קר' ביז 4 גולד' 75 קר', געלבע פֿאָן 4 גול' ביז 4 גולד' 25 קר'. קנאָבלויך פֿאָן 20 ביז 22 גולד'. — ערד-אָפּפֿעל פֿאָן 2 גולד' 45 קר' ביז 2 גולד' 50 קר'.

אללע צושריפֿטען, זענדונגען אונד בעשטעל-לונגען, זאָוויא פּרענומעראציאָנס-געלדער פֿיר דיא „נייע יידישע פּעסטער ציייטונג" זינד צו אדרעססירען אן:

Moritz Burian in Budapest.

דיעזע איינפֿאכע אדרעססע גענינט פֿאָללקאָממען, אונד איזט איינע גענויערע בעצייכנונג אוננאָטהיג

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאָם 21. מאֿרץ 1885.

וויען	77	76	53	2	51
גראץ	87	7	3	40	82
טעמעשוואר	17	33	66	70	78

פֿיר דיא רעדאקציאָן פֿעראנטוואָרטליך: מ' עהרענטהייל.

קאָנקורז.

אן דער היעזיגען אָרטהאָדאָקס איזר' קולטוס-געמיינדע איזט פֿאָם 1. יוני ל' י' אנגעפֿאנגען, דיא שטעללע איינעס ש"ץ, דער צוגלייך שוחט, קורא ובודק זיין מוס, צו בעזעטצען. פֿאֿהיגקייט צור פֿיה-רונג דעס נאָטאריאטס אונד מאטריקעלס אין אונגארישער אונד דייטשער שפּראכע וואֿרע ער-ווינשט. יאהרעסגעהאלט 400 גולדען, גאנצע שחיטה אונד דיא איבליכען עמאָלומענטע. — בעווערבער וואָללען איהרען קוואליפֿיקאציאָנס-נאכווייז פֿאָן אנ-ערקאננטען אָרטהאָדאָקסען ראבבינערן, מיט אנגא-בע דעס פֿאמיליענ-שטאנדעס אונד אלטערס, נעבסט עווענטועללען צייגניססען איבער ביזהעריגעס וויר-קען, ביז לאֿנגסטענס 1. מאי ל' י' אן דען געפֿער-טיגטען פֿאָרשטאנד איינזענדען. דיא געמיינדע בע-האֿלט זיך פֿאָר, דיא איפֿנאהמע ביז 15. אויגוסט צו ערשטרעקען. פֿאָן דען צום פּראָבע-פֿאָרטראג צו-געלאססענען רעפֿלעקטאנטען, ווערדען דיא רייזע-שפּעזען נור דעם אקצעפּטירטען פֿערגיטעט. איינ-נאהמס-בעדינגניססע ליעגען צור איינזיכט אויף.

Kézsmárk (Szepes megye) im März 1885.

2—2 **B. Glüksmann,** Präses.

וויכטיג פֿיר וויינ-קאָנזומענטען.

וויר נעפֿערטיגטע בעעהרען אונס, דען פ. ט. העררען וויינהענדלערן, רענאליענפּעכטערן, גאסט-וויירטהען אונד פּריוואטען אונזערע פֿאָרראֿטהע אין גוטען געזונדען געבירגסווײנען, זאָוואָהל כשר אלס אויך נסך, ראָטהע אונד ווייסע, צו דען קו-לאנטעסטען פּרייזען צו עמפּפֿעהלען, אונד קאָננען דיעיעניגען העררען, וועלכע פֿאָן אונזערער מיטטהיילונג געברויך מאכען וואָללען, דורך איינע פּראָבעזענדונג זיך איבערצייגען. פֿיר סאָלידע בעדיענונג גאראנטירט אונזערע 40-יאהריגע פֿירמא

Lazar Berger & Söhne

Wein-Grossproducenten

Gyöngyös.

3 (Post u. Bahnstation.)

פֿרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע.

ווייצען (גייער)	קוואליטעט פר. העקטאָל.	פּער 100 קילאָגראמם
נאָרד-אונגארישער	75	7 90— 8.—
. . . .	76	8.05— 8.10
. . . .	77	8.15— 8.20
. . . .	78	8.25 8.30
. . . .	79	8 35— 8 40
. . . .	80	8 45— 8,50
. . . .	81	. .
פּעסטער-באָדען	75	8.05— 8,20
. . . .	76	8,15 — 8,35
. . . .	77	8,30— 8.45
. . . .	78	8 40 — 8.55
. . . .	79	8,50— 8 65
. . . .	80	8,60— 8.75
. . . .	81	. .
טהייס	75	8.15— 8,30
. . . .	76	8 25 — 8.45
. . . .	77	8.40 — 8.55
. . . .	78	8,50 — 8 65
. . . .	79	8,60— 8.75
. . . .	80	8,70— 8,85
וויסענבורגער	75	8.05 — 8.20
. . . .	76	8.15 — 8.35
. . . .	77	8.30— 8.45
. . . .	78	8.40— 8.55
. . . .	79	8.50— 8.65
. . . .	80	8.60 — 8.75
. . . .	81	. .

פֿריכטע	קוואליטעט פר. העקטאָל.	פּער 100 קילאָגראמם
קאָרן	70—72	7 30 - 7.60
גערסטע פֿאלץ . .	64—66	8 35 - 9 60
„ פֿוטטער . .	60—62	6.70— 7.—
האפֿער	39—41	7 — 7 30
קוקורוץ באנאטער .	75	6 10 6.15
אנדערע . . .	73	6 —— 6 05
הירזע . . .	—	5 80 - 6 25

[illegible]			
ווייצען	פּער הערבסט	[illegible]	8 70
„	פֿריה-יאהר		8 28
קוקורוץ	מייא-יוני		5 92
„	„		— —
גערסטע	יוני-יולי		—.—
האפֿער	הערבסט		—. —
„	פֿריה-יאהר		7.10
רעפּס	אוינ.-סעפּ.		12,75

זאק-מעהל		קר.	פֿל.
נומער 0	דער זאק צו 100 קילאָגראמם מיט זאק פֿרייא באהן.	40	17
„ 1		80	16
„ 2		20	16
„ 3		60	15
„ 4		60	14
„ 5		70	13
„ 6		60	12
„ 7		60	11
„ 8		70	10
„ 8½		60	9

	קר.	פֿל.
שפּיריטוס: אלטע פּעטהאָדע פּרעסהעפֿע . . .	75	29
„ נייע „ קארטאָפֿפֿעל . . .	—	26

קורז-טאבעללע פֿאָם 21. מאֿרץ.

לאָזע.			קר.	פֿל.
1854-ער 4% שטאאטסלאָז	צו	250 גולד'	75	128
1860-ער 5-פּערצ'	„	500 „	75	138
דעטטאָ	„	100 „	—	143
1864-ער	„	100 „	50	172
דעטטאָ	„	50 „	50	171
אונגאַרישע-פּרעמיענ-לאָזע	„	100 „	—	110
דעטטאָ	„	50 „	—	119
טהייסטהאל-לאָזע	„	100 „	90	119
וויענערלאָזע	„	100 „	80	125
קאמאָ רענטענשיינע	צו	42 לירע	—	43
טירקען-לאָזע			25	23
קרעדיט-לאָזע	צו	100 גולד'	—	178
קלארי-לאָזע	„	40 „	—	43
דאנוי-דאמפּפֿשיפֿפֿאהרט-לאָזע	„	100 „	50	114
אינזבורקער לאָזע	„	20 „	75	19
העגלעוויטש לאָזע	„	10 „	—	19
קראקויער לאָזע	„	20 „	50	18
אָפֿנער לאָזע	„	40 „	50	47
פּאלפֿי לאָזע	„	40 „	—	40
רודאָלפֿס לאָזע	„	10 „	25	19
סאלם לאָזע	„	10 „	50	54
וואלצבורגער לאָזע	„	20 „	—	23
סט.-גענאָאיס לאָזע	„	40 „	25	49
סטאניסלויס לאָזע	„	20 „	—	24
טריעסטער לאָזע	„	100 „	75	131
דעטטאָ	„	50 „	50	68
וואלדשטיינ-לאָזע	„	20 „	—	30
ווינדישגרעץ „	„	20 „	75	37
עסטרייכישע ראָטהע קרייץ-לאָזע			75	15
אונגארישע „ „			90	8

געלד-קורז	קר.	פֿל.
זילבער-אשיא	—	100
דוקאטען (מינצדוקאטען) . . .	79	5
דעטטאָ (ראנדדוקאטען) . .	72	5
עסט.-אונג. 8 גולדען גאָלדשטיקע	78	9
נאפּאָלעאָנדאָר (20 פֿראנקס) . .	78	9
צוואנציג מארק-שטיקע . . .	10	12
רוסישע אימפּעריאל . . .	10	10
דייטשע רייכסבאנקנאָטען . . .	55	60
פּאפּיער-רובעל	50	128

ווערטה-פּאפּיערע	קר.	פֿל.
אונגארישע גאָלדרענטע צו 6 פּערצענט	—	—
דעטטאָ „ 4 „	70	99
אונג. פּאפּיער-רענטע „ 5 „	25	94
עסטערר. גאָלדרענטע „ 4 „	80	108
דעטטאָ פּאפּיערענטע „ 5 „	25	99
אונגארישע אייזענבאהנ-אנלעהען .	25	147
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען .	90	102
טעמעשער באנאטער	—	102
זיעבענבירגישע	—	102
גאליצישע	50	102
קראָאציען סלאוואָניען . . .	—	102
ווייינצעהענט-אבלאָזונג-אָבליגאציאָנען	50	98
סערבישע פּרעמיען אנלעהען צו 3 פּערצ'.	25	35
פּפֿאנדבריפֿע דעס אונגארישען באָדענ-		
קרעדיט-אינסט. צו 5 אייננהאלב פּערצ'-	—	103
דער אונגארישען היפּאָטהעקען באנק צו		
5 אייננהאלב פּערצענט . . .	—	101

Budapest, 1885, Eigenthum und Druck v. MORITZ BURIAN. Für die Redaction verantwortlich: M. EHRENTHEIL.

דירפטע איינע זאָלכע גאר ניכט ערטהיילט ווער-
דען!" — נון, וואס זאָלל מאן צו אלל דיעזען ווידער-
שפרעכענדען מעלדונגען זאגען? — איינע קאטהאָ-
ליש-יידישע עהע איזט אן אונד פיר זיך איין בלאָ-
סער שווינדעל, אונד נון קאָממען דיא בלאֶטטער
אונד הייסען „שווינדעל אויף שווינדעל"! — ענדליך
דירפטע נאָך איינע צייטונג אלסבאלד מעלדען, דאס
איין פריילין, נאמענס קאסטראָנע, גאר ניכט עק-
סיסטירט האבע! אויך איינע זאָלכע מעלדונג ווירדע
אונס ניכט מעהר איבערראשען!

* (איין „קוריאָזום".) בעקאננטליך זינד
דיא „מיש-עהען" אין עסטערררייך גילטיג, אין אונגארן
יעדאָך אונגילטיג. נון ווירד עס אבער, וויא דיא „נייע
פרייע פרעססע" זאָעבען מעלדעט, אויך איינע עהע
געבען, וועלכע אין עסטערררייך אונגילטיג, אין אונ-
גארן דאגעגען גילטיג זיין זאָלל. דאס איזט דיא עהע
„פאָפפער-קאסטראָנע", בעציגליך דערען טרעפאָרט
בערייטס דאס „צערטיפיקאט" אויסגעפאָלגט, דאס
געגען דיעזע עהע קיין הינדערניס אָבוואלטע. אין
עסטערררייך דאגעגען איזט לויט בירגערליכעם גע-
זעטצ-בוכע איינע קאטהאָליש-יידישע עהע אונגיל-
טיג! אלזאָ איין נייער וויררווארר!

* (דיא וויטווע דעם רוסישען
קאיזערס אין עסטערררייך.) וויא אויס
וויען בעריכטעט ווירד, האט דיא פירסטין דאָלגאָ-
רוקי, וויטווע דעם רוסישען קאיזערס אלעקסאנדער
דעם צווייטען, איינען גרונד-בעזיטץ אין זיד-טיראָל
נאֶכסט טריענט ערוואָרבען, וואָ זיא איינע מוסטער-
ווירטהשאפט הערצושטעללען, אונד זעלבער איינען
טהייל דעס יאהרעס דאָרט צו וואָהנען געדענקט.
נאָך דער ביזהער געטראָפפענען פערפיגונג קאָממט
דיא פירסטין מיטטע דעס נאֶכסטען מאָנאטעס נאך
וויען, פערוויילט דאָרט אייניגע טאגע אונד געהט
דאנן נאך באדען, צום געברויכע דער איהר אֶרצט-
ליך אנגעראטהענען שוועפעל-באֶדער. ביז דאהין
ווערדען דיא איינריכטונגס-ארבייטען אויף דעם
שלאָססע בייא טריענט פערטיג-געשטעללט זיין,
אונד דיא פירסטין ווירד דאנן דען פריה-הערבסט
אויף דעמזעלבען צוברינגען.

* (קאמפף דער ענגלאֶנדער אין
זואקים.) פאָם 23. דיעזעס ווירד געמעלדעט: אויף
איהרעם צוגע צור וויעדעראָבערונג כארטומס מאר-
שירטען מעהרערע ענגלישע רעגימענטער אין דער
ריכטונג געגען טאמאי. דאָרט וואָללטען זיא נעמ-
ליך בעפעסטיגונגען הערשטעללען אונד דיעזעלבען
מיט מיליטאֶר בעזעטצען. דיא אויף דעם היגעל בייא
האשהעען אנגעזאממעלטען אויפשטאֶנדישען
וואָללטען נון דיא ענגלאֶנדער אם פאָררוקען פער-
הינדערן; דיא ענגלאֶנדער שלוגען דיא רעבעללען
יעדאָך מיט גראָסעם פערלוסטע צוריק. קוים האט-
טען יעדאָך דיא ענגלאֶנדער איינע שאנצע ערריכ-
טעט, אלס זיא שאָן וויעדער זעהר העפטיג אנגע-
גריפפען וואורדען; זיא זיעגטען אינדעס אויך דיעס-
מאל וויעדער, אונד בראכטען דעם פיינדע נייערדינגס
גראָסע פערלוסטע בייא. דיא פערלוסטע דער ענג-
לאֶנדער זינד פערהאֶלטניסמאֶסיג גערינג, דא זיא
בלאָס 2 אָפפיציערע 24 טאָדטע אונד 23 פערוואונ-
דעטע פערלאָרען האבען. צור פערשטאֶרקונג זינד
בערייטס טרופפען פאָן זואקים נאך טאמאי אבגע-
שיקט וואָרדען. — פערנער ווירד אויס זואקים טע-
לעגראפירט: אין דעם לעטצטען געפעכטע פערלאָ-
רען דיא ענגלאֶנדער 51 מאנן אן טאָדטען אונד 150
מאנן אן פערוואונדעטען. דיא ענגלאֶנדער וואורדען
וואֶהרענד דעם „אבקאָכענס" פאָם פיינדע אנגעגריפ-
פען. דיא פערלוסטע דעס צוריקגעשלאגענען פיינ-
דעס ווערדען אויף 1500 טאָדטע געשאֶטצט.

* (דיא פערזישען אָרדען דעננאָך
עכט.) נאך מעלדונגען דער וויענער בלאֶטטער,
האט דיא פערהאפטונג מירצא האססאנס אם
פערזישען האָפע זעהר אונאנגענעהם בעריהרט, דא
דער פאָן מירצא בעטריעבענע אָרדענס-האנדעל
מיט פאָרוויססען אונד צושטיממונג דעס „שאה" גע-
שעהען איזט. דער האָף האטטע זעלבסטפערשטאֶנד-
ליך איינען אנטהייל אן דעם ערטראֶגניססע דיעזעס
שוואונגהאפטען געשאֶפטעס. דיעזער ערטראג ענט-
פאֶללט איהם נון וועניגסטענס, ביז מירצא וויעדער
אין זיינע פריהערען עהרען איינגעזעטצט איזט.
דיעס דירפטע אום זאָ עהער באלד געשעהען, אלס
איין פערוואנדטער דעס אָרדענס-פערמיטטלערס
מירצא זיך דירעקט אן דען פערזישען האָף בעגעבען
האט, אום זיך דאָרט פיר איהן צו פערווענדען. יא,
מאן שפריכט שאָן זאָגאר דאפאָן, דאס קירצליך
איינע אֶנדערונג אין דער פערזישען געזאנדטשאפט
איינטרעטען זאָלל, דא דער יעטציגע געזאנדטע עס
אונטערלאססען האט, זיך ערסט אין טעהעראן
איבער דיא אנגעלעגענהייט צו ערקונדיגען, בעפאָר
ער מירצא פערהאפטען ליעס, וואָדורך דער פערזי-
שע האָף נון בלאָסגעשטעללט איזט.

* (גרובענ-אונגליק אין אונגארן.)
אין איינעם דער דאָנוי-דאמפפשיפפאהרט-געזעלל-
שאפט געהאֶריגען בערג-ווערקע אין סאבאָלטש
(באראניאער קאָמיטאט) פאנד דיעזער טאגע איינע
קאָהלענ-פערשיטטונג שטאטט, וואָבייא צווייא אר-
בייטער ערשלאגען וואורדען. דיא 9 אנדערן קאָננ-
טען זיך גליקליכערוויזע נאָך רעכטצייטיג רעטטען.

* (איבער דיא עקספלאָזיאָן אים
טעמעשווארער פאָסט-געביידע) הא-
בען וויר אין דער פאָריגער נוממער בערייטס בע-
ריכטעט. אויס מאננהיים ווירד נון טעלעגראפירט,
דאס דיא אנגעבליכע פירמא נייטמאנן, וועלכע דיא
זאֶקכען אויפגעגעבען האבען זאָלל, דאָרט ניכט
עקסיסטירט. זאָ פיעל איזט אינדעססען געוויס, דאס
דיא פערהאֶנגניספאָללע זענדונג אין דייטשלאנד
אויפגעגעבען וואורדע, אבער נאטירליך אונטער אי-
נער געפאֶלשטען אדרעססע. — וויא אויס טעמעש-
ווער בעריכטעט ווירד, שוועבט דער פעראונגליקטע
פאָסט-בעאמטע אין געפאהר, זיין אויגענ-ליכט פיר
אללע צייטען צו פערליערען. — דיא טעמעשווארער
פאָסט-דירעקציאָן האט זיך אן דען מיניסטער דעס
איננערן געווענדעט מיט דער ביטטע, שריטטע צו
טהון, דאס דיא דייטשע רעגיערונג איינע אונטערזו-
כונג איינלייטע, אום דען אויפגעבער דיעזער געפאֶהר-
ליכען זענדונג צו ערמיטטעלן.

* (קאָסטבארע פאפיערע.) מאן וואר
ביז אין נייעסטער צייט דער מיינונג, דאס דיא צווייא
באנקנאָטען פאָן יע 2,500,000 פראנקס, וועלכע דיא
ענגלישע באנק עמיטטירטע, דיא ווערטהפאָללסטען
אין דער וועלט זייען! דעם איזט ניכט זאָ. דיא פא-
מיליע דעס פירסטען שטארהעמבערג איזט
אים בעזיטצע איינעס רענטענ-טיטערס אים ווער-
טהע פאָן 1,500,000 גולדען, דעססען קופאָנס יאֶהרליך
175,000 גולדען איינברינגען! — אבער דאס איזט
נאָך ניכטס געגענאיבער צווייא אנדערער פאפיערע,
דערען איינעס דיא באנק פאָן ענגלאנד „אונטער
גלאז אונד ראהמען" זאָרגפאֶלטיג פערוואהרט אונד
דאס אויף איינע מילליאָן פפונד שטערלינג לויטעט;
וואֶהרענד דאס אנדערע, אים בעזיטצע דעס בע-
קאננטען אמעריקאנערס וואנדערבילט, איין
צערטיפיקאט פאָן הונדערט-טויזענד אקציען דער
צענטראלע פאָן נעוו-יאָרק איזט, אונד איינען ווערטה
פאָן 45 מילליאָנען פראנקס האט!

* (בעריכטיגונג.) וויר ווערדען ערזוכט
אום פאָלגענדע בעריכטיגונג: הגאון מו"ה חיים
שרייבער נ"י האט אין זיינער דרשה הערפאָרגעהאָ-
בען, דאס אללע זיינע דרייא לעהרער, נעמליך הגאון
רשכבה"ג בעל חתם סופר, הגאון בעל שערי
תורה והגאון בעל אמרי אש זצלה"ה, ביי-
טעל-מיהלען האבען מכשיר געוועזען להטחנת
קמחא דפסחא! — פערנער האָב דערזעלבע הער-
פאָר, דאס הגאון מו"ה ירמי' לעוו מאָיהעלי, הגאון
מו"ה דוד דייטש מדיארמאט והגאון מו"ה איצק
אהרן לאנדסבערגער מגראָססווארדיין זצלה"ה
דאמפפ-מיהלען להטחנת קמחא דפסחא הא-
בען מכשיר געוועזען, אָבגלייך דיעזע קיינע „שטאהל-
וואלצען" האטטען! געווים האבען דיעזע קדושי עליון
ומאורי בית ישראל דען יודען קיין חמץ בפסח צו
עססען געגעבען, ואין הקב"ה מביא תקלה ע"י
צדיקים וקדושים כאלה או"ז"ו" או"ז"ו".

נאך סמיכאָוו צו איילען אונד אויס פראג צו ענט-
פליעהען! — אונד וויא איך אייך דאנן זעהע, איילע איך
אויף אייך צו, פאססע אייך בייא דער האנד אונד זאגע:
„אבראהאם! יענער גרייז רופט אייך, טרעטעט מיט מיר הין
צו איהם, ער וויל אייך שפרעכען!" — אונד וויא איהר
דען מאנן זעהט, ווערדעט איהר בלאס אונד ראָטה, אונד
איהר זינקט פאָר איהם אויף דיא קניע אונד זאגט: „גראָ-
סער פראָפעט זכריה! וואס וויללסט דוא פאָן מיר?"..

„דער פראָפעט זכריה?" — ריעף מיט טאָגלאָזער
שטיממע דער שניידער.

„אונד דער פראָפעט (פוהר דער ראבבי מיט ערהאָה-
טער שטיממע פאָרט) זאה אייך לאנגע אין דיא אויגען אונד
זאגטע דאנן צו אייך: „האסט דוא פערגעססען, וואס מיר
דיין אור-אהן געטהאן? וויללסט דוא יעטצט, וואָ דוא
דיינע טאָכטער פאָם טאָדע, דיינע ברידער פאָם פערדערבען
רעטטען קאננסט, וויללסט דוא דא פיינע ענטרינגען? וואס
ניטצט דיר דיא פלוכט? דיין קראנקעס קינד שטירבט, ווענן
דוא זאָ מיט איהם איילסט, נאָך אן דיעזעם טאגע, אונד
דוא ווירסט דאנן מיט אללען דיינען ברידערן דאָך ניעדער-
געמעטצעלט! וואס איילסט דוא דעמנאך אויס דיעזער
שטאדט?" — דאבייא האטטע דער פראָפעט איירע האנד
ערפאסט, אונד איהר זייד בייא דיעזען וואָרטען וויא ניעדער-
געדאָננערט געשטאנדען!"

„יא, וויא ניעדערגעדאָננערט!" — פערזיכערטע אויפ-
זייפצענד אבראהאם, אונד ערהאָב אין זיינער פערצווייפלונג
דיא פינגער, גלייכזאם אום דיא האנד דעס פראָפעטען בעס-
סער פאססען צו קאָננען.

„אונד דא איהר פאָר אנגסט ניכט וואוסטעט, וואס
איהר דעם הייליגען מאננע ערווידערן זאָללטעט (בענאנן וויע-
דער דער ראבבי), זאָ האבע איך שטאטט איירער דאס וואָרט
ערגריפפען אונד פראגטע דען פראָפעטען: „וואָרין אבער בע-
שטעהט דאס מיטטעל, דאס דיעזער מאנן אנוועגדען זאָלל,
אום זיינע טאָכטער פאָם זיכערן טאָדע אונד זיינע ברידער
פאָם פערדערבען צו רעטטען?" . .

„יא — וואָרין בעשטעהט דאס מיטטעל?" — וויע-
דערהאָלטע אבראהאם אין זיינער שוואֶרמערישען בעטייבונג.

„דיעזעס מיטטעל בעשטעהט דאָרין (ערווידערטע מיט
פראָממער צופערזיכט דער פראָפעט), דאס אבראהאם זיך
דעם קאיזער אלס דען מאנן אנגיבט, דער דאס קרייץ
אויף דער מאָלדוי-בריקע צערבראָכען האט. דורך זיינען טאָד
זיהנט ער דאס פערברעכען זיינעס אור-אהנס; דורך דען
פרייוויללינען אָפפער-טאָד פיר זיינע ברידער נימט ער דען
פלוך דעס זיעכטהומס פאָן דעם הויפטע זיינעס קינדעס,
זיינעס איינציגען קינדעס!... דען איך, דער פראָפעט
זכריה, פערשפרעכע עס איהם, זיינע טאָכטער טייבעלע
ווירד לעבען — אין גליק אונד רייכטהום לעבען, ווענן ער
זיך פיר זיינע ברידער אָפפערט! אבראהאם זעלבסט אבער
ווירד בייא גאָטט אים הימעל אן דער טאָפעל דער אויס-
ערוואֶהלטען גערעכטען זיטצען, אונד עוויג ווירד זיין
נאמע אונטער דען נאמען דער פראָממסטען גענאננט
ווערדען!" . .

„זיא ווירד לעבען?!" — ריעף מיט ענטציקען דער
שניידער.

„יא! אבער מיין טרוים נעהט נאָך וויטער (פוהר
דער שלויע שווינדעל-ראבבי פאָרט); איהר טראטעט נעמ-
ליך צום קאיזער; איהר טראטעט מיט הייטערם געזיכט צו
דעם צירנענדען הערן אונד זאגטעט: „מאיעסטאֶט! לאסט
ניכט דיא אונשולדיגען שטערבען — איך וואר דער פער-
ברעכער, אונד איך וויל עס אויך מיט מיינעם טאָדע ביסען!"
— קוים האטטעט איהר דיעזע וואָרטע געשפראָכען, אלס
איהר שאָן אויף דאס געלאֶנדער דער בריקע שפראנגט אונד
מיט דעם אויסרופע: „הערע, איזראעל, דער גאָטט, אונזער
הערר איזט דער איינציגע גאָטט!" שטירצעט איהר אייך אין
דיא וועללען. אונד וויא דיא מעננע דא לויטלאָז שטאנד
אונד נאָך דער שטעללע הינשטאררטע, וואָ איהר אייך העל-
דענמיטהיג, וויא איין פראָפעט, פיר דאס פאָלק אונד
פיר אייער קינד געאָפפערט האטטעט, דא ערשאָלל איינע
שטיממע אויס דען וואָלקען: „געלאָבט זייא דער נאמע
אברהם'ס, דעם זאָהנעס יהודה'ס, דעם זאָהנעס יחזקאל'ס, ער
האט דען נאמען זיינעס גאָטטעס געהייליגט; זיין קינד איזט
ניכט מעהר פערפלוכט!" — אללע וועלט פיעל אויף דיא
קניע אונד ריעף: „געלאָבט זייא דער נאמע אברהם'ס, דעם
זאָהנעס יהודה'ס, דעם זאָהנעס יחזקאל'ס!" — אונד אלס וויר
אונס ערהאָבען, אונד צו איירעם קינדע איילען וואָללטען,
דאס אָהנמאֶכטיג ניעדערגעזונקען וואר, ריכטעטע טייבעלע
זיך פלאָטצליך פריש אונד געזונד אויף — ניכט מעהר קראנק
אונד בלאס, זאָנדערן מיט בליהענדען וואנגען אונד לייכ-
טענדען אויגען, אונד אויף מיך צואיילענד ריעף זיא: „גע-
לאָבט זייא גאָטט — געלאָבט זייא מיין פאטער!" . .

דער ראבבי שוויעג, אום צו זעהען, וועלכע ווירקונג
זיין „ערדיכטעטעטער טרוים" אויף דען פראָממען שניידער מיט
דעם איינפאֶלטיגען הערצען געמאכט האט! — אבראהאם
שטאנד אין בריטענדעם, זיננענדעם שווייגען.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

נאך דען אסטערן שטאטטפינדעט, וויא אויך אים
אבגעארדנעטען-הויזע נאך צור שפראכע געלאנגען
ווירד; דאך פיר איינע גינסטיגע לאזונג איזט
ליידער נור נאך זעהר געריננגע האפפנונג פארהאנ-
דען. מאנגער וויא גראף יוליאוס אנדראשי,
האטטען דאפיר געשטיממט, אום ניכט אלס אנטי-
סעמיטען צו ערשיינען. מאן האט דען „האהען הער-
רען" יעדאך עבען פאן יידישער זייטע איינגעשארפט,
דאס ניעמאנד צור פערטרעטונג דער יידישען קאנ-
פעססיאן בערעכטיגט זייא, אונד דאס איין טהייל
דער יודען דיעזע פערטרעטונג זעלבסט ניכט
ווינשע! דיא „האהען העררען" ווארען אלזא אין
דער גינסטיגען לאגע, דיא פערטרעטונג דער יידישען
קאנפעססיאן אבצולעהנען, אהנע דאס דיעזע אב-
לעהנונג, וויא גראף אנדראשי אויסדריקליך בעטאנ-
טע, איינע אנטי-סעמיטישע שפיטצע האטטע! —
נון, דאס אונגליק איזט זא גראס ניכט! דאס יודענ-
טהום בעשטעהט שאן זייט יאהרטויזענדע אהנע
איינע זאלכע פערטרעטונג; עס ווירד אויך עוויג
פארטבעשטעהען אויך אהנע דיעזע שטאאטליכע
צוטהאט, וועננ עס נור אים איננערן פאן בערופע-
נער זייטע געשטארקט אונד געפעסטיגט ווירד!
ה' עמנו! —

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (איבער דען אויפענטהאלט דעם
קראנפרינצען-פאארעס) ווירד אויס צעטיניע,
דער הויפטשטאדט מאנטענעגראס, בעריכטעט: צו
עהרען דער האהען גאסטע ווארדע אים פירסטלי-
כען פאלאסט איין גלאנצענדעס פעסטמאהל פער-
אנשטאלטעט, וועלכעם דיא האכסטען מאנטענעג-
רינישען ווירדענטראגער, זאוויא מעהרערע עסטער-
רייכישע ערץ-הערצאגע אונד פערטרעטער דער
ציוויל- אונד מיליטאר-בעהארדען בייוואהנטען.
געגען ענדע דער מאהלצייט ערהאב זיך דער פירסט
פאן מאנטענעגרא אונד בראכטע פאלגענדען טרינק-
שפרוך אויס: „איך טרינקע אויף דאס וואהל זיינער
מאיעסטאט דעם קאיזערס אונד קאניגס פאן עסטער-
רייך-אונגארן, איהרער מאיעסטאט דער קאיזערין
אונד קאניגין, דעם גאנצען קאיזערליכען הויזעס אונד
פאר אללעם איהרער קאיזערליכען האהייטען, דעם
קראנפרינצען אונד דער קראנפרינצעססין, דער
האכסטען גאסטע, וועלכע מאנטענעגרא יעמאלס
געזעהען האט!" — דער קראנפרינץ אנטווארטעטע
מיט פאלגענדעם טרינק-שפרוכע: „איך טרינקע
אויף דאס וואהל זיינער האהייט דעם פירסטען, איה-
רער האהייט דער פירסטין, דער פירסטליכען פא-
מיליע, זיינעם שאנען לאנדעס אונד זיינעם טאפפערן
פאלקעס!" — עס ווירד מיט רעכט אנגענאממען,
דאס דיעזער בעזוך דעם קראנפרינצען-פאארעס אין
צעטיניע איינע האהע פאליטישע בעדייטונג האט.
מאן ווילל עבען דען פירסטען פאן מאנטענעגרא גע-
וויננען, דאס ער קינפטיגהין דען רייבער-באנדען
פאן באסניען אונד דער הערצעגאווינא קיינע צו-
פלוכטס - שטאטטע ביעטע!

* (איבער דען בעקאננטען פרא-
צעס ריטטער) ווירד אויס קראקוי מיטגע-
טהיילט: דיא אויפהעבונג דער טאדעס-שטראפע, צו
וועלכער דאס קראקויער לאנדעס-געריכט דיא דרייא
אנגעקלאגטען, מאזעס ריטטער, בילה ריטטער
אונד מארצעל שטאכלינסקי, פעראורטהיילט
האטטע, ערפאלגטע אויף אנטראג דער שטאאטס-
אנוואלטשאפט. דעם קראקויער לאנדעס-געריכטע
ווארדע נון אויפגעטראגען, דיא אונטערזוכונג נייער-
דינגס צו גונסטען דער אנגעקלאגטען אויפ-
צונעהמען. דיא בעגרינדונג דעם אבערסטען גע-
ריכטס-האפעס איזט אין זעהר שארפען טאנע גע-
האלטען אונד ווייזט דיעזעלבע בעזאנדערס אויף דיא
צאהלרייכען ווידערשפריכע דער זאכפערשטאנדיגען
ארצטע הין. דיא פריוואט-ארצטע בילינסקי
אונד מאידל, דאנן דיא געריכטס-ארצטע אין
רזשעזשאוו אונד קראקוי, אונד צולעטצט דיא מעדי-
ציניסע האכשולע אין לעמבערג האבען זיך אללע-
זאממט ווידערשפראכען. דיא בעגרינדונג דעם
אבערסטען געריכטס-האפעס אומפאסט פינף בא-
גען, אונד געלאנגט צו דעם שלוססע, דאס דער
טהאטבעשטאנד דער ערמארדונג דער פראנציסקא
מניך ניכט ערוויעזען איזט! דאס געשטאנדניס,
וועלכעם שטאכלינסקי אנגעבליך ערסט אבגעלעגט,
דאנן ווידערריפען האבען זאלל, קאנן עבענפאללס
וועדער פיר איהן זעלבסט, נאך פיר דיא פאמיליע
ריטטער בעלאסטענד זיין, דא שטאכלינסקי זיך אין
פיעלע ווידערשפריכע פערוויקעלט. דיא אונטערזו-
כונג דויערט נונמעהר בערייטס 4 יאהרע. עס איזט
פאללע האפפנונג אויף גאנצליכען פריישפרוך פאר-
האנדען.

* (שווינדעל איבער שווינדעל!)
וויר האבען אין פאריגער נוממער איינע אונטעררע-
דונג מיטגעטהיילט, וועלכע איין מיטארבייטער דער
„נארד-דייטשען אללגעמיינען ציטונג" מיט דעם אל-
טען באראן פאפפער האטטע. וויר האבען קיי-
נען גרונד, אן דער ריכטיגקייט דיעזעס געשפרעכעס
צו צווייפעלן, דא דאך איין וועלט-בלאטט, וויא דיא
„נארד-דייטשע אללגעמיינע ציטונג", איהרען לע-
זערן דאך קיינע לעערע פאבעל אויפטישען ווירד!
— טראטצדעם אונד אלל דעם וואללען וויר היער
דיא פערשיעדענען מיטטהיילונגען אויך אנדערער
בלאטטער איבער דיעזע אנגעלעגענהייט פאלגען
לאססען, דיא זא ווידערשפרעכענדער נאטור זינד,
דאס זיא אויף אונס דען איינדרוק איינער זיסטעמא-
טישען שווינדעלייא מאכען! — זא שרייבט
„עדיטערטעש": „דיא פראנצאזישע בעהארדע האט
אן דיא אונגארישע רעגיערונג דאס ערזוכען גע-
שטעללט, איין „צערטיפיקאט" (ציינגניס) איינצוזענ-
דען, דאס געגען דיא עהע-שליעסונג פאפפער-קאס-
טראנע קיינע הינדערניססע אבוואלטען. דער קול-
טוס-מיניסטער האט זיך אן דען פירסט-פרימאס, אן
דאס יוסטיץ-מיניסטעריאום או'ז'ור' געווענדעט. אונד
ערסט נאכדעם דיעזע זיך אויסגעשפראכען, דאס גע-
גען דיא אין רעדע שטעהענדע עהע-שליעסונג קיי-
נערלייא הינדערניססע אבוואלטען, האט העררר טרע-
פארט דאס געווינשטע „צערטיפיקאט" אן דיא פראנ-
צאזישע בעהערדע אבגעזענדעט, דאמיט דיא טרוי-
אונג אין פאריז פארגענאממען ווערדען קאננע!" —
דיא „וואג-וואלדי לאפאק" שרייבען: „עס איזט ניכט
ריכטיג, דאס איין געשענק דעם העררן פאן פאפ-
פער אן דיא פאפסטליכע קוריע דיא ערטהיילונג איי-
נער בעווילליגונג צו דיעזער קאטהאליש-יידישען
עהע בעווירקטע! טהאטזאכע איזט עס פיעלמעהר,
דאס העררר פאן פאפפער דען קירכען, שולען אונד
גייסטליכען אויף זיינען אויסגעדעהנטען גיטערן אין
אונגארן אונד גאליציען זייט יע זעהר נאמהאפטע
אונטערשטיטצונגען אנגעדייהען ליעס, וואפיר דער-
זעלבע דענן אויך מעהרערע אנערקעננונגס-שריי-
בען פאם פאפסטע ערהיעלט! איבריגענס שטעהט
דער פאלל ניכט פעראיינצעלט דא. אויך דער יידי-
שע באנקיער בויער אין מאדריד (שפאניען) האט
בערייטס פאם פאריגען פאפסטע פיאוס .XI דיא
בעווילליגונג צור עהע-שליעסונג מיט איינער קאט-
האליקין ערהאלטען!" — דאס קאטהאלישע בלאטט
„מאדיאר אללאם" שרייבט ווידער זיינערזייטס: „עס
איזט ניכט ריכטיג, דאס דער פאפסט פיר דיא עהע-
שליעסונג פאפפער-קאסטראנע 200,000 גולדען ער-
היעלט! זאלכע בעווילליגונגען ווערדען שטעטס אונ-
ענטגעלטליך ערטהיילט! אויך איין פערוואנדטער
דעם בעקאננטען יידישען באראן הירש האט
ייננגסט איינע דעראַרטיגע בעווילליגונג ערהאלטען!"
(וואר אבער „מאדיאר אללאם" דאבייא, אב ניכט
אויך דיעזער פערוואנדטע דעם באראן הירש פיר דיא
ערהאלטענע בעווילליגונג בייא דער פאפסטליכען
קוריע 200,000 גולדען שוויטצען מוסטע?) — ענדליך
קאממט אבער דאס אין וויען ערשיינענדע קלערי-
קאלע בלאטט „דאס פאטערלאנד", וועלכעס וויא
פאלגט שרייבט: „עס איזט איבערהויפט ניכט וואהר,
דאס דער פאפסט צו איינער עהע-שליעסונג דעם
פאפפער מיט פריילין קאסטראנע איינע בעוויללי-
גונג ערטהיילט האטטע! וואהל האט דער פאריזער
ערץ-בישאף דיא דיעסבעציגליכען אקטען נאך ראם
געשיקט, דאך איזט ביזהער איינע גינסטיגע
ענטשיידונג ניכט ערפאלגט. אללעם אנשיינע נאך

פעלליעטאן.

דער בעקעהרטע פילאזאף.

— איינע ערצאהלונג אויס דעם 17. יאהרהונדערטע. —

(66-טע פארטזעטצונג.)

„עס איזט דאס אונגליק איירער פאמיליע (שלאס
דער ראבבי זיינע ווארטע), איינע האהערע פיגונג, אונד דיא
לאסט זיך נור שווער, זעהר שווער פערזאהנען!"

„וועה מיר! (קלאגטע אבראהאם) וועה מיר, דאס
איך דען אללערביטטערסטען רעסט דיעזעס בעכערס טרינקען
מוס, דאס איך, דער לעטצטע מיינעס שטאממעס, אללעס —
אללעס — זעלבסט דאס לעטצטע, געליעבטע, איינציגע קינד
פערליערען מוס!" . .

דער שניידער זאנק אין זיינען זעססעל צוריק אונד
בעדעקטע מיט ביידען האנדען דיא ברעננענדען, פאן לאנ-
געם נאכטוואכען געראטהעטען אויגען.

„אבראהאם!" — ריעף דער ראבבי, אונד לעגטע דיא
האנד אויף דיא שולטער דעם שניידערס.

ערשטוינט איבער דיא פייערליכקייט, וועלכע דיא
שטיממע דעם שפרעכערס אנגענאממען האטטע, בליקטע
דער אונגליקליכע שניידער אויף.

„אבראהאם, אייער קינד ווירד ניכט שטערבען!" —
זאגטע לייזע דער ראבבי, אינדעם ער פארזיכטיג אויף דיא
קראנקע זאה, דא ער פירכטעטע, זיא ווערדע וואהרענד דער
אונטערהאנדלונג ערוואכען.

„וואס בערעכטיגט אייך צו דיעזער צופערזיכט?" —
פראגטע דער ארמע פאטער, אונד וויעז מיט שמערצליכער
מיענע אויף דאס בלאססע, איינגעפאללענע געזיכט זיי-
נעס קינדעס.

„אבראהאם! איך האבע היינטע נאכט איינען טרוים
געהאבט!" — בעגאנן דער ראבבי.

„איינען טרוים!" — ריעף אבראהאם אונד זיין אויגע
בעלעבטע זיך.

„איינען שרעקליכען טרוים! (פוהר דער ראבבי גע-
לאססען פארט) אונד נימעהר האטטע איך אייך איין ווארט
דאפאן געזאגט, אונד עוויג האטטע איך'ס אייך פערשוויגען,
וועננ ניכט צווייא בילדער דעם טרוימעס נאך אם זעלבען
טאגע, נעמליך הייטע, איינגעטראפפען וואָרען. — אונד
זא ווילל איך דענן זעהען, אב ניכט אויך דאס דריטטע בילד
מיינעס טרוימעס זיך פערווירקליכען ווירד — דאך דאס קאננטע
נור איהר ענטשיידען!" . .

דער ראבבי שוויעג; דער שניידער האָרכטע, אהנע
צו אטהמען, מיט דער געשפאננטעסטען נייגיערדע אויף דיא
מיט וועהמיטהיגער, זאלבונגספאללער שטיממע פארגעטרא-
גענען ווארטע זיינעס זעעל-זארגערס.

„מיר טרוימטע (בעגאנן דער ראבבי, מיט ערקינסטעלט
ערנסטער מיענע) וויר ווארען אים פראגער יודען-פירטעל
פלאטצליך אללע אין פינסטערער נאכט דורך טראממעל-
ווירבעל אויס דעם ערסטען שלאפע אויפגעשרעקט געווא-
רען. וויר שטירצטען אויס דען הייזערן אויף דיא גאססע,
אונד דא קאם דער קאיזער געריטטען, אונד אין זיינער
האנד היעלט ער איין צערבראכענעס קרייץ, דאס ער פאן
דער מאלדוי-בריקע מיטגעבראכט האטטע, אונד מיט צארנ-
פונקעלנדען אויגען ריעף ער: „ווער פאן אייך האט דאס
קרייץ אויף דער בריקע צערבראכען? וועננ איהר מיר בינ-
נען איינער שטונדע ניכט דען פערברעכער אנצייגט, זא
לאססע איך אין איירער גאססע זא לאנגע זענגען אונד
ברעננען, ביז קיינע יודען-זעעלע מעהר אם לעבען איזט!"
— אונד וויא נון אללע אונזערע נאכבארן בייא דיעזען וואר-
טען לויט צו ווייגען אונד צו שרייען אנפינגען, פיהלטע איך
פלאטצליך מיינע שולטער פאן איינער האנד בעריהרט. איך
דרעהע מיך אום אונד איין גראסער, אלטער מאנן, מיט
שנעע-ווייסעם האאר אונד לאנגעם בארטע, שטעהט פאר
מיר אונד נייגט דען קאפף צו מיר אונד פראגט: „ראבבי
קעננסט דוא מיך?" . . איך זעהע דעם מאננע לאנגע אינס
געזיכט, אבער איך עראיננערע מיך ניכט, איהן יע אין מיי-
נעם לעבען געזעהען צו האבען; אונד איך זאגע דעסהאלב
צו איהם: „פריעדע מיט אייך, האכ-געעהרטער העדר! אבער
איך קעננע אייך ניכט!" . .

„זא רופע יענען קליינען מאנן! (ערווידערטע דער
גרייז דאראוף אונד צייגטע מיט זיינעם פינגער אויף איינען
מאנן אים געדראנגע) רופע איהן הער צו מיר; ער ווירד מיך
ערקעננען!" . .

„אונד וויא איך אויפמערקזאם הינזעהע, אום דען מענ-
שען גענויער צו אונטערשיידען, דען ער מיר צו רופען בע-
פאהל — דענקעט מיין ערשטוינען, אלס איך עבען נור אייך
ערבליקע!" . .

„מיך?" — ריעף אבראהאם ערשראקען.

„יא, אייך! (ערווידערטע דער ראבבי) אייך, דען
פראממען אבראהאם שניידער זעהע איך, וויא ער מיט
איינעם קליינען בינדעל אויף דעם ריקען, זיינע שוואכע,
טאדט-קראנקע טאכטער טייבעלע אן דער האנד פיהרענד,
עבען מיענע מאכט, זיך דורך דאס פאלק צו דראנגען, אום